

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Mer-beoordelingsbesluit

Ontgronding 'Kop van het Horsterwold'

Aanvraagnummer: HZ_ONTGR-26614

Staatsbosbeheer
Postbus 1300
3970 BH DRIEBERGEN

Locatie:

Kop van het Horsterwold ten noorden van de Gooiseweg

Onderwerp:

Besluit mer-beoordeling

Datum aanvraag: 21-10-2016

Zaaknummer: HZ_MER_BT-51611

M.E.R.-BEOORDELING OP GROND VAN ARTIKEL 7.17 WET MILIEUBEHEER

BESLUIT

1 Inleiding/Onderwerp

Bureau Ruimtewerk uit Zwolle heeft namens Staatsbosbeheer uit Driebergen op 21 oktober 2016 een aanmeldingsnotitie "Kop van het Horsterwold" ingediend. Staatsbosbeheer wil het gebied "Kop van het Horsterwold" ten westen van Zeewolde, transformeren van agrarisch gebruik naar nieuwe natuur. Voor de inrichting van het projectgebied zijn graafwerkzaamheden noodzakelijk om een slenk in een toekomstig bosgebied aan te leggen. Door de aanleg van de slenk zal vernatting optreden. Staatsbosbeheer wil een robuust en duurzaam watersysteem maken dat gescheiden is van het watersysteem van de omliggende landbouwgrond. Regenwater wordt opgevangen, vastgehouden en indien nodig afgevoerd. Hierdoor ontwikkelt zich een hydrologische basis waarin diverse vormen van natuurontwikkeling kunnen plaatsvinden.

Het plangebied beslaat een oppervlakte van 110 hectare. Er zal voor de aanleg ontgraven worden op een oppervlakte van circa 13 hectare. De overige 97 hectare omvat de inrichting en het aanplanten van bosgebied. De ontgraving zal maximaal 3,00 meter beneden maaiveld plaatsvinden. De vrijkomende grond wordt deels in het eigen gebied verwerkt en deels afgevoerd. De duur van de ontgronding zal niet langer dan een jaar zijn.

1.1 Besluit

Uit het overwogene blijkt dat zich ten aanzien van de voorgenomen activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu voordoen die noodzaken tot het opstellen van een milieueffectrapport. De belangrijkste overwegingen hierbij zijn:

- dat het een ontgronding betreft voor de aanleg van nieuwe natuur waarbij een slenk zal worden aangelegd waarbij het gebied van agrarisch naar nieuwe natuur wordt ingericht.
- dat de effecten op Flora en fauna beperkt is, maar niet conflicterend zijn met de natuurbeschermingswet. De Kop van het Horsterwold ligt tussen twee Natura2000 gebieden in, de Oostvaardersplassen en de Veluwe randmeren. Het plangebied ligt op grote afstand van beide gebieden en heeft dus geen directe invloed op deze gebieden. De Kop van het Horsterwold maakt als geheel deel uit van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) Oostvaarderswold en is gedefinieerd als waardevol. In de huidige situatie is het gebied nog in gebruik als agrarisch. Door de geplande ontwikkeling wordt hier invulling aangegeven. De aanleg van de natuurvriendelijke slenk heeft een positief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied;

- dat er op de waterhuishouding een beperkt effect zal zijn. Door een kleilaag van 0,50 meter te laten zitten dan wel terug te brengen op de slenkbodem zal de mogelijke kwel worden tegengegaan. Daarnaast zal een verstorende laag worden gecreëerd om het effect op het grondwater (vernatting) van kleischeuren tegen te gaan. Daarnaast wordt de waterkwaliteit bewaakt door vooraf aan de toepassing van de klei, het fosfaat en nitraat hierin te beoordelen op geschiktheid voor deze toepassing.
- dat er geen onomkeerbare nadelige milieueffecten te verwachten zijn. De potentiële milieueffecten zijn van tijdelijke aard;
- dat er geen cumulatie optreedt met projecten in de omgeving;
- dat de effecten van het verkeer aantrekkende werking der mate gering zal zijn. Tijdelijk met de aanleg fase zullen extra waarschuwingborden worden aangebracht;
- dat de grond niet verontreinigd is;
- dat de verwachting is dat er geen archeologische waarden worden geschaad.

datum: 15 DEC 2016

Hoogachtend,

Het college van Gedeputeerde Staten van Flevoland,
Namens deze de directeur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek,
Namens deze,

Dhr. ing. G.P. Bouwhuis
Teamleider Vergunningen

Inhoudsopgave

1	Inleiding/Onderwerp	3
1.1	Besluit.....	3
2	Procedure informatie	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Besluit Milieueffectrapportage	6
2.3	Toetsingskader	7
3	Beoordeling	8
3.1	De kenmerken van het project	8
3.2	De plaats waar het project wordt verricht	8
3.3	de kenmerken van het potentiële effect van het project.....	8
4	Conclusie	11
5	Bezwaar en beroep.....	12
5.1	Vervolg	12

2 Procedure informatie

M.e.r.-beoordeling op grond van artikel 7.17 Wet milieubeheer in verband met het voornemen tot de ontgroning ten behoeve van de voor de aanleg van een slenk in het plangebied 'Kop van het Horsterwold' in de gemeente Zeewolde.

2.1 Inleiding

Bureau Ruimtewerk uit Zwolle heeft, namens Staatsbosbeheer uit Driebergen, op 21 oktober 2016 een aanmeldingsnotitie "Kop van het Horsterwold" ingediend. Staatsbosbeheer wil het gebied "Kop van het Horsterwold" ten westen van Zeewolde, transformeren van agrarisch gebruik naar nieuwe natuur.

Doel van de aanleg is het voldoen aan het document "Flevoland met een plus". Hierin wordt invulling gegeven aan het programma nieuwe natuur van de provincie Flevoland. Met de realisatie van de Kop van het Horsterwold wordt een bijdrage geleverd aan deze "plus". Het initiatief bestaat uit het aanleggen van een slenk voor nieuwe natuur in combinatie met de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen.

Door de aanleg van de slenk zal vernatting optreden. Staatsbosbeheer wil een robuust en duurzaam watersysteem, dat gescheiden is van het watersysteem van de landbouw. Regenwater wordt opgevangen, vastgehouden en indien nodig afgevoerd. Hierdoor ontwikkelt zich een hydrologische basis waarin diverse vormen van natuurontwikkeling kunnen plaatsvinden.

De slenk zal bredere en smallere delen krijgen en taluds zullen variëren van flauwere taluds tot hier en daar een steil talud. In het gebied zal een wandelpadenstructuur worden aangelegd voor recreatief gebruik. Tot slot zal een trailerhelling en in- en uitstapplaatsen voor kano's worden gerealiseerd. De trailerhelling komt langs de Hoge Vaart nabij een aan te leggen parkeerplaats.

Het plangebied beslaat een oppervlakte van 110 hectare. Er zal voor de aanleg ontgraven worden tot een oppervlakte van circa 13 hectare. De overige 97 hectare omvat de inrichting en het aanplanten van bosgebied. De ontgraving zal maximaal 3,00 meter beneden maaiveld plaatsvinden. De vrijkomende grond wordt deels in het eigen gebied verwerkt en deel afgevoerd. De duur van de ontgroning zal niet langer dan een jaar in beslag nemen.

2.2 Besluit Milieueffectrapportage

Ingevolge de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage moet voor bepaalde activiteiten een milieueffectrapportage (m.e.r.) worden opgesteld. Hiermee wordt bereikt dat er voldoende milieu-informatie beschikbaar is, voordat milieurelevante besluiten (zoals een omgevingsvergunning) genomen kunnen worden die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Zo kan schade aan het milieu zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt.

In de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage is aangegeven voor welke activiteiten het opstellen van een m.e.r. verplicht is en voor welke activiteiten beoordeeld moet worden of het opstellen van een m.e.r. noodzakelijk is (m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten).

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage geldt voor de aangevraagde activiteiten de verplichting tot het opstellen van een m.e.r.:

- in gevallen waarin de terreinoppervlakte met betrekking tot de activiteiten, als genoemd in Onderdeel C, categorie 16.1 van de Bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage gelijk is aan de bepaalde drempel van 25 hectare of deze overschrijdt.

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage geldt voor de aangevraagde activiteiten de verplichting tot het opstellen van een m.e.r. beoordelingsplicht :

- in gevallen waarin de terreinoppervlakte met betrekking tot de activiteiten, als genoemd in Onderdeel D, categorie 16.1 van de Bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage gelijk is aan de bepaalde drempel van 25 hectare of deze overschrijdt; de aangevraagde activiteiten boven de in onderdeel D, categorie 16.1 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage genoemde drempel van 12,5 hectare komt.

- indien, gelet op artikel 2, vijfde lid, onder b, van dit Besluit, op grond van de in bijlage III bij de EEG richtlijn 85/337/EEG (gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG en richtlijn 2003/35/EG; hierna EEG-richtlijn milieu-effectbeoordeling) genoemde selectiecriteria, niet kan worden uitgesloten dat de activiteiten belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

De in de aanmeldingsnotitie omschreven activiteiten worden genoemd in onderdeel D, categorie 16.1, van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage, terwijl de terreinoppervlakte met betrekking tot de activiteit van de voorgenomen ontgronding ten behoeve van de aanleg van de slenk met een oppervlakte van 13 hectare is gelegen boven de bepaalde drempel van 12,5 hectare of meer.

De aangemelde voorgenomen activiteit is derhalve m.e.r.-beoordelingsplichtig.

2.3 Toetsingskader

Voor een activiteit van deze omvang hoeft alleen een MER te worden opgesteld wanneer daartoe door Gedeputeerde Staten van Flevoland, als bevoegd gezag voor de ontgronding, wordt besloten. Het uitgangspunt bij deze m.e.r.-beoordeling is dat het maken van een MER niet nodig is, tenzij de voorgenomen wijziging belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Bij zijn beslissing dient het bevoegd gezag rekening te houden met de in bijlage III bij de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling aangegeven omstandigheden. Die omstandigheden hebben betrekking op:

- a. de kenmerken van het project;
- b. de plaats waar het project wordt verricht;
- c. de kenmerken van het potentiële effect van het project.

3 Beoordeling

3.1 De kenmerken van het project

Het doel van de ontgroning vormt de aanleg van een slenk ten behoeve van de inrichting van een nieuw natuurgebied in het plangebied 'Kop van het Horsterwold' in de gemeente Zeewolde.

Omvang en grote

Het totale gebied kent een oppervlakte van 110 hectare. De omvang van de ontgroning bedraagt circa 13 hectare. Op de resterende 97 hectare zal worden ingericht als bos door aanplant en zal niet ontgrond worden. Er zal tot een diepte van 3,00 meter beneden maaiveld worden gegraven. Het maaiveld kent een hoogte variërend van -3,90 tot 4,15 meter NAP.

In totaal wordt 99.894 m³ klei ontgraven. Een groot deel van de klei zal worden afgevoerd na nog een nader te bepalen locatie. Het overige deel wordt verwerkt op het eigen terrein in bermen en een uitkijkpunt.

3.2 De plaats waar het project wordt verricht

De ontgroning zal plaats vinden in het gebied 'Kop van het Horsterwold', wat grenst aan het bestaande bosgebied Horsterwold. Het nieuw in te richten gebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de N305 (Gooiseweg) en de Nijkerkertocht. Aan de noord-oostzijde wordt het gebied begrensd door de Bosruitertocht.

3.3 de kenmerken van het potentiële effect van het project

Algemeen

De aanleg van de slenk wordt uitgevoerd met behulp van een hydraulische graafmachine. De vrijkomende grond van de slenk in totaal 71.874 m³ zal wordt afgevoerd naar een nader te bepalen locatie. De vrijkomende grond zal een nuttige bestemming krijgen. De grond die vrijkomt bij de overige graafwerkzaamheden voor aanleg padenstructuur, trailerhelling en parkeerterrein, zal in het gebied zelf worden verwerkt in bermen en een uitkijkpunt.

Bodem

De bodem kent een deklaag van circa 3 tot 4 meter dikte, bestaande uit klei en lokaal veen. Direct onder deze holocene laag bevindt zich zandpakket met een dikte van circa 15 meter, bestaande uit de formaties van Boxtel en Eem. Lokaal bevindt er zich een klei laag van 3 meter dikte, ook van de formatie van Eem. Daaronder bevindt zich de tweede zandige afzetting van de formatie van Eem. Hieronder bevindt zich een tweede, 50 meter dik, kleipakket van de formatie van Eem.

Het kleipakket wordt voorgezet door klei van de formatie van Drenthe met een dikte van 15 meter en bestaat uit de laagpakketten Uitdam en Gieten. Daaronder een 100 meter dik pakket van de formatie van Peize, het beschermde derde watervoerende pakket voor drinkwatervoorziening.

(geo)hydrologie

Het eerste watervoerende pakket kent geen duidelijke scheiding tussen de onderliggende tweede watervoerende pakket. Dit komt door het lokaal voorkomen van de eerste kleiige laag van de formatie van Eem. Het derde watervoerende pakket ligt op 100 meter diepte en zal door de ontgroningen zeker niet beïnvloed worden.

Het oppervlaktewaterpeil in het gebied wordt door het waterschap gehanteerd op -5,20 meter NAP. Dit peil geldt voor zowel de zomer als de winter. Door het kiezen van een regenwater gestuurd systeem in het plangebied 'Kop van het Horsterwold' zal het toekomstige peil fluctueren tussen de -4,50 en -6,00 meter NAP. Om dit te realiseren zal gezorgd moeten worden dat de slenk niet in direct contact komt te staan met het eerste watervoerende pakket. Dit zal worden gedaan door een kleilaag in stand te laten of waar nodig een kleilaag terug te brengen met een dikte van 0,50 meter. Voorafgaand aan het eventueel terugbrengen van de klei, zal een beoordeling moeten plaatsvinden op het stikstof- en fosfaatgehalte.

In het gebied kunnen kleischeuren voorkomen. Het is daarom niet uit te sluiten dat de slenk vernatting kan veroorzaken naar de direct langs de randen gelegen landbouwgebieden. Om dit te voorkomen zal een verstoorde laag worden gecreëerd nabij de slenk. Dit zal gebeuren door het graven van een sleuf en de klei in te laten drogen, waarna deze wordt teruggebracht. Daarnaast is het projectgebied rondom voorzien van kavelsloten, die ervoor zorgen dat de omgeving niet natter zal worden dan in de huidige situatie.

Bodemverontreiniging

Binnen het projectgebied zijn geen bodem- en of grondwaterverontreinigingen bekend. In het verleden hebben er geen bodembedreigende activiteiten plaatsgevonden. Bij de graafwerkzaamheden is echter wel kans op calamiteiten. Goed regulier onderhoud van het materieel en een veilige werkwijze moeten ervoor zorgen dat deze kans minimaal is. Door de functieverandering van het gebied van agrarisch naar natuur, wordt de kans op toekomstige verontreinigingen verkleind.

Bodembescherming

Het project gebied ligt in een bodembeschermingsgebied VFL. Dit betekent dat er te plekke niet dieper mag worden geboord of gegraven dan in de huidige situatie is toegestaan.

Cumulatie van projecten

Voor zover bekend zijn er geen nieuwe ontwikkelingen buiten het plangebied van het onderhavige project.

Bestemming

Met betrekking tot het beoogde plangebied is door de gemeente Zeewolde een omgevingsvergunning verleend voor het afwijken van het bestemmingsplan ten behoeve van natuurontwikkeling van de 'Kop van het Horsterwold'. Het beoogde plangebied is gelegen binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied 2016' van de gemeente Zeewolde. Het ontwerp van dit bestemmingsplan is op 26 april 2016 bekendgemaakt en op 29 september 2016 gewijzigd vastgesteld. In dit bestemmingsplan heeft het gebied 'Kop van het Horsterwold' de bestemming 'Bos – Natuur', en is daarmee in overeenstemming met de van de zijde van de gemeente Zeewolde verleende omgevingsvergunning, als bedoeld in artikel 2.12, lid 1 onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

EHS en Natura 2000

De Kop van het Horsterwold ligt tussen twee Natura 2000-gebieden in, te weten: de Oostvaardersplassen en de Veluwe randmeren. Het plangebied ligt op grote afstand van beide gebieden en heeft dus geen directe invloed op deze gebieden. De Kop van het Horsterwold maakt als geheel deel uit van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) Oostvaarderswold en is gedefinieerd als waardevol. In de huidige situatie is het plangebied nog in gebruik als agrarisch gebied. Door de geplande ontwikkeling wordt invullinggegeven aan het waardevolle karakter van het plangebied voor de Ecologische Hoofd Structuur (EHS). De aanleg van de natuurvriendelijke slenk heeft een positief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied.

Flora en fauna

Om de effecten van de ingreep op flora en fauna te bepalen is ecologisch onderzoek uitgevoerd. Daarnaast is gebruik gemaakt van bestaande gegevens. De soorten die zijn waargenomen zijn damhert en steenmarter. Door de werkzaamheden gaan geen verblijfplaatsen en/of verbindingroutes voor deze soorten verloren. De bever heeft een burcht op minimaal 700 meter afstand en hierop zal geen verstoring plaats vinden.

Diverse vleermuizen komen voor nabij de Hoge Vaart. Er worden geen bomen gekapt waardoor de werkzaamheden geen effect hebben op verblijfplaatsen. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig.

De kleine modderkruiper is een vrij algemene vissoort in Flevoland. In de Hoge Vaart is deze soort in 2013 aangetroffen. Werkzaamheden zullen geen effect hebben op deze soort, omdat de te graven slenk niet in verbinding komt te staan met de Hoge Vaart.

Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. In het gebied zullen wel broedende vogels te verwachten zijn, zoals rietvogel en struweelvogels. De broedperiode loopt van 15 maart tot 15 augustus. Broedende vogels mogen niet worden verstoord. De planning zal hierop aangepast worden.

Er zijn geen effecten te verwachten die een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk maakt. Wel dient rekening gehouden te worden met broedvogels.

Archeologie en aardkundige waarden

Het plangebied ligt in aardkundig waardevol gebied met dekzandhoogte, versneden, Eemsysteem, basisveen, Hauwertafzettingen. Doordat het gebied geploegd is geweest is de bouwvoor verstoord. Uit archeologisch onderzoek blijkt dat er geen aardkundig interessante bodemopbouw zijn aangetroffen. Het plangebied maakt tevens onderdeel uit van een archeologische aandachtsgebied, 'Eem-stroomgebied'. Archeologische aandachtsgebieden zijn gebieden in Flevoland met een relatief hoge dichtheid aan goed geconserveerde archeologische waarden. Daarom is archeologisch onderzoek uitgevoerd.

Uit het onderzoek blijkt verder dat het plangebied kleine tot matige kans heeft op het aantreffen van archeologische waarden. In het onderzoek is op twee locaties sprake van een dekzandopduiking. Er kan niet worden uitgesloten dat op de locaties nog diep ingegraven archeologische waarden aanwezig zijn. Geadviseerd wordt om hier geen graafwerkzaamheden uit te voeren. Het planontwerp is op basis van het archeologisch onderzoek aangepast. Op de plaatsen waar archeologische waarden verwacht kunnen worden, zal niet diep worden gegraven.

Overig: geluid, verkeer en lucht

geluid

In de directe omgeving van het plangebied zijn twee woningen gelegen. Deze woningen liggen op circa 200 meter van de aan te leggen slenk. Op deze situatie is de Circulaire Bouwlawaaai 2010 van toepassing. De onderzochte geluidswaarden voldoen aan dit besluit. Mochten de werkzaamheden tot klachten leiden dan kunnen zo nodig reducerende/afschermende maatregelen getroffen worden.

verkeer

Tijdens de aanlegfase zal er een verhoging zijn van het aantal transportbewegingen door de grondafvoer met vrachtwagens. Hiervoor zullen tussen 2.000 en 3.500 voertuigbewegingen nodig zijn. Dit komt neer tussen de 65 en 115 bewegingen per dag. Dit zijn beduidend minder voertuigbewegingen dan de normale voertuigbewegingen op de N305. Er zal van bestaande in- en uitritten gebruik worden gemaakt. Er zullen extra waarschuwborden voor het verkeer worden aangebracht.

Lucht

De door de werkzaamheden vrijkomende berekende concentraties fijnstof en stikstof liggen ruimschoots onder de grenswaarden.

4 Conclusie

Uit het voorgaande blijkt dat zich ten aanzien van de voorgenomen activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu voordoen, die noodzaken tot het opstellen van een milieueffectrapport.

5 Bezwaar en beroep

Een m.e.r.-beoordelingsbesluit is een voorbereidingsbeslissing in de zin van artikel 6:3 Algemene wet bestuursrecht. Zodoende is het m.e.r.-beoordelingsbesluit niet afzonderlijk vatbaar voor bezwaar of beroep, tenzij dit besluit een belanghebbende los van het voor te bereiden besluit rechtstreeks in zijn belang treft. Voor zover belanghebbenden geen bezwaar of beroep tegen het voorbereidingsbesluit kunnen instellen, kunnen zij hun bezwaren tegen dit besluit kenbaar maken in het kader van de inspraak- en/of rechtsbeschermingsprocedures zoals die openstaan in de procedure voor de ontgrondingsvergunning ten behoeve waarvan het m.e.r.-beoordelingsbesluit is genomen.

5.1 Vervolg

Een afschrift van het besluit van Gedeputeerde Staten van Flevoland, inhoudende bij de voorbereiding van het besluit tot ontgroning ten behoeve van de aanleg van een slenk in het plangebied Kop van het Horsterwold in Zeewolde geen MER hoeft te worden gemaakt, moet conform artikel 7.28 tweede lid van de Wet milieubeheer worden overlegd bij de indiening van de aanvraag om ontgrondingsvergunning. Te zijner tijd zal dit besluit samen met de ontwerpbeschikking op de vergunningaanvraag bekend worden gemaakt in de Staatscourant en Flevopost en ter inzage worden gelegd.